

Vəli Xramçaylı nə ölür (nə də öləcək!)

... *Kiminin bəxtinə güldü bu şəhər, Kiminin bəxtinə küldü bu şəhər. Mənim gözlərimdə öldü bu şəhər, Gedək bu şəhərdən, mənim ürəyim, Mənim bu şəhərdə nə ölümüm var.*

- rəhmətlik Elçin Səlcuq bu bəndi ni tez-tez deyirdi Vəlinin...

Sağlığında qiymət verin, - deyirdi Cabir Novruz, - adamlara! Adam adamlardan biri də Vəli Xramçaylıdı, bu gün də Mübariz Məsimoğlu "qanan-yanan" qrafasında hamısını yığıb "qəbrimi butulkavari qazdırın, yeyin-için, sonra sevdin gedin" deyən arkadaşlarla "dütt" deyincə vurublar.

Araqdan vurub, səhər tezdən xaşdan başlayıb axşama farelə bitirən, digər ləzzətli təamlarla gün keçirən onlar, yazını yazan mən! Günümə bax də!!! Eynən Puşkinə heykəl qoyulan kimi! A bala, "Mumu"nu mən yazmışam e, heykəli aparır Vəliyə qoyusunuz, bağışlayın, arası Ayazla içifsiniz)))))))))))))))))))))))))) turşulu aş, həftəbecər, cırda... əlqərəz! Di, indi əziyyətə qatlaşın, oxuyun... lütfən!

QIYAMÇI RUHLARIN AHƏSTƏ SƏDASI

Vəli Xramçaylının özü, sözü və zamanı haqqında ürək baxışların məcmusu

Vəli Xramçaylı indi Gəncədən o yana sayılan "həqiqi Azərbaycan"lıların eloğlusudur. Elə tanıyırlar. Elə mən də onu dostum, rəhmətlik "Rafiq Qurbanovun eloğlusunu" (Osman Sarıvəllinin oğlu) kimi tanımışam - hərçənd bu tanışlığa qədər uzun illər "Azərbaycan" nəşriyyatının dəhlizlərində, çayxana-yeməxanalarında üz-üzə gəlsəm də. Kimdənsə onu soruşanda da elə belə də deyirlər: "eloğlumuzdu". Özü də fəxrle. Özü də lap belə "yandı-qırıxdı" verməklə. Haqq eləyirlər də. Niyə də olmasın? Adam Sibirə - Uralda doğulub. Zaman, dövlət, tale onu hara hərələsə də ailəqarışıq, gəlib çıxıb ruhunun qeydiyyatda olduğu məkana - Azərbaycana. O boyda Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirib - qala da bilirdi oyanlarda. Oxuya da bilirdi rüsvətsiz-filansız Sibir ali məktəblərinin birinin hüquq fakültəsində. Vəzifə də, rütbə də alardı. Amma və lakin ruh söhbəti var

VƏLİ XRAMÇAYLI isminin. Zaten də təbiət aşıqları olan saz-söz ocağının övladı gedib hardasa ayrı yerdə də yox, elə "Azərbaycan təbiəti" jurnalında işləyib.

Əslində isə Vəli Xramçaylı Azərbaycanın eloğlusudu - BÜTÖVLÜKDƏ, SÖZ MƏKANINDA!

Əslində Vəli Xramçaylı zamanı, taleyi, hökuməti öz sərhədləri çərçivəsinə salıb da, istədiyini üzünə deyən, istədiyinə mükafat verən, istədiyi cəzanı istədiyinə kəsən hökm-sahibidir, qələm əhlidir, şairdir.

Əslində Vəli Xramçaylı görməzlikdən gəlsə də, elə "ən qəşəng şəkildə" görməməzliyə vurulan ruh adamıdır!

Vəli Xramçaylı qiyamçı ruhlardan çox ahəstə səslənən sədasi - çığırbağır misraların, başaçıq-ayaqyalın bəndlərin, amanabənd "şeyir-ey-cik"lərin ona dəxli yoxdu və elə buna görə də Vəli Xramçaylı gurultulu, hay-küylü, qara-qışqırıq məclislərin heç birində də yoxdu. Heç bir siyahıda da yoxdu.

Əslində Vəli Xramçaylı heç siyahı adamı da deyil - ürək-ruh sahibidir.

Vəli Xramçaylının var olduğu yer elə onun Özüdür. Sözüdür! Zamanıdır!

Özündə, Sözündə və Zamanında var olan Vəli Xramçaylı Özünü, Sözüünü, Zamanı bilənlər tanıyır - bir dalğanın, eyni koordinatın sakinləri bir-birini ruhundan tanıyır. Bütün dalğalarda, koordinatlarda olduğu kimi.

Və özü özüne

**Gəldi bic zamana, yoxdu bicliyin,
Daha bu zamanda yoxdu dincliyin.
Gətdi cavanlığın, itdi gəncliyin,
Öl indi, öl indi, ay dərviş Vəli, -**

desə də,

**Əlindən aldılar yerlə-göyünü,
Gör kimlər pisikir, kimlər öyünür,
Eşqin yollarında bu can öyünü
Sökdülər, sökdülər, ay dərviş Vəli, -**

bilsə də,

**Kiminin bəxtinə güldü bu şəhər,
Kiminin bəxtinə küldü bu şəhər,
Mənim gözlərimdə öldü bu şəhər,
Gedək bu şəhərdən mənim ürəyim,
Mənim bu şəhərdə kimim var axı, -**

qənaətinə gəlsə də, Dərviş Vəli - Vəli Xramçaylı nə ölür (nə də öləcək!), nə sökülür (nə də söküləcəkdir), nə də ki köçür (heç köçməyəcək də!) -

çünki Vəli Xramçaylı əbədi sözlə bələnlənib, sözə bürünüb! Ruhunu tükənməz əbədi sözün ifadəsi üçün həmişəcavan və həm də həzin, abırlı, ahəstə sədasi ilə vergilənmiş əngin istedadın tunc heykəli, üstəlik də... ruhlardan nə qaçaq düşür, nə köçkün.

Yaradıcı ruhlardan kəbinləndiyi çox az ünvanlardan biri də Gəncədən o yana "həqiqi Azərbaycan" sayılan məkandır. Adına "qazaxşına" deyilsə də, həzm olunmasa da... elmin gələn yeri, musiqinin səsləndiyi ocaqlar bəlli olan kimi. Təkbizolunmazdır. "Saz epoxadır" deyənlər haqlıdır:

saz səslənən ocaqlar Ölməz! Yıxılmaz! Sökülməz! - Yaradıcının yaratdığı yaratdığı puç edə bilməz.

Ola bilər BU GÜN Vəli Xramçaylı gündüyü kimi yoxluqdadı, amma sabah və həmişə var olacaq: öz elinin-yurdunun söz sahibi olaraq!

Qoy bu sahiblik səmimi sözün ifadəsi qismində qəbul edilsin.

Qoy bu varlıq bir dərvişlik eşqinə sərgilənən çabalarda qəbul edilsin!

Qoy bu özgürlük miqyasca hamını heyratlandırmayacaq ənginlikdə sayılsın!

Fəqət... istənilən halda qiyamçı ruhlardan qələbə paradi keçirəndə tribunada səf-səf duran, əsgər əllərinin qaş üstünə düzlənən təzəmlərini qəbul edənlərdən biri Vəli Xramçaylı olacaq.

Vəli Xramçaylı bu gün qəbul etməyənləri sabah Vəli Xramçaylı qəbul edəcək.

Bax, bu anı yaşadım Vəli Xramçaylının illərlə oxuduğum şeirlərində. Bax, bu anlarla - qiyamçı ruhlardan asta-ahəstə etirazları-əndişələri ilə tanış oldum Vəli Xramçaylının illərlə oxuduğum şeirlərində.

Qorxu, həyəcan, təlaş keçirmədən: dağ oynamadı yerindən, içim tərpenmədi - böyrək bağırsağa, mədə dalağa pərçim olmadı.

Pafos yaşatmadı, həyat yaşatdı, təskinlik və təsəlli oldu

Vəli Xramçaylı! Rahatlıq gətirdi - bizim də əvəzimizə üsyanlar qoparan ruhlardan varlığını, bizim də olmalı olduğumuz yerlərdə boşluğumuz dolduran qəhrəmanların ayıbımızı örtməsinə çatdırdı.

Və Vəli Xramçaylının hesabına şeirin-poeziyanın ehtizaz, eyforiya və ləzzət təamını daddı, dadırıq.

Və Vəli Xramçaylı bizləri aldatmadı, sözlə silahı əvəzləməyə provokasiya etmədi. Gəpə basmadı - sözlə harda, kimə və necə qalib gəlməyi də, silahla hara, kimin üstünə getməyi də Vəli Xramçaylı gözəl bildiyindən, sözün də, silahın da funksiyasını, anlamını gözəl ifadə etdi!

Odur ki, Vəli Xramçaylı öz yerində - öz sözünün taxt-tacındadı - sözlə əldə edib sözsüzlükdə itirdiyi yerlərdə yox!

Söz taxt-tac da gətirib, gətirir, gətirəcək!

Söz quruca şöhrət də gətirib, gətirir, gətirəcək!

Söz sadəcə və sadəcə, ömür də qazandırır, qazandırır, qazandıracaq!

Vəli Xramçaylı sözün ömür gətirdiklərindəndir, həyat yaşatdırdıqlarındandır. Çünki o heç vaxt sözün ömrünü kəsmədi, uratdan salmadı, sözü satmadı.

Baxın yazılanlara - Vəli Xramçaylıda bir giley varmı, alverçi "təfəkkürünə"- deyiminə rast gələ bilərsinizmi?

Əsla!

Vəli Xramçaylı sözlə oynamadı, söz oyununa girmədi, sözü oynatmadı! Vəli Xramçaylı sözü söz kimi dedi, don geyindirmədi, sözü öz donunda təqdim etdi, sözün rənginə rəng qatmadı, nəfəsini yelçəkərə yönləndirib nəfəsini kəsmədi!

Vəli Xramçaylı tərifə gəlmir!

Vəli Xramçaylı tənqiddə də gəlmir!

Vəli Xramçaylı gələndə... eşqlə gəlir! dər-dələmlə gəlir, qucaq-qucaq sevinclə gəlir! Söz-söz, misra-misra, bənd-bənd gəlir.

Vəli Xramçaylının gəldiyini görənlər olub, gəldiyini yox!

Və sonda onu da deyim ki:

Vəlinin ÖZÜNÜ dostları çox istəyir, amma və lakin... o istəyi ifadə etmək dostlar üçün (elə düşmənlər üçün də) dilə gətirmək bir az ürəklik gətirir!

Bax, bunun niyəsinə bilmirəm!

Vəlinin SÖZÜNÜ dostları da çox istəyir, amma və lakin... o istəyi ifadə etmək dostlar üçün (elə düşmənlər üçün də) dilə gətirmək bir az ürəklik gətirir, eymənirlər!

Bax, bunun niyəsinə bilmirəm!

Vəlinin ZAMANINI dostlar da istəmir, düşmənlər də, amma və lakin... hamı dilə gətirir o istəmədiklərini!

Bax, bunun da niyəsinə bilmirəm! Amma bildiyim doğrudandımdür: insanlar istəklərini yox, etirazlarını bildirməyi kimesə, harasa sevgi ifadəsi sayırlar?

Ürəklik!? Bu qədərmi?

Onda... Vəli Xramçaylı ən qəhrəman dost, ən qəhrəman şair və ən qəhrəman eloğlu!

Sözülə Özü bir olanlardan gözəl bir nümunə də bu ki... ürəyi dilindədir.

ƏN AXIRDA: Vəli Xramçaylı... ürəyi dilində (həm də qələmində) olan gözəl bir nümunə.

İstədim. Yazdım.

Vəlini belə istədim və Vəlidən belə yazdım!

P.S. Şeirləri nümunə üçün deyil deyə, sitat gətirib özümə güvəncik göstərmədim. Həm də qırıq-qırıq yox, Vəli Xramçaylı birnəfəsə oxuyub birdəfəlik ləzzət almaqdan məhrum etmək istəmədim.

P.P.S. Vəli Xramçaylıni gərək bütöv oxuyasan!